

VILLA KARO
VILLA KARON YSTÄVÄT
LES AMIS DE LA VILLA KARO
Annankatu 31-33 E 67
00100 Helsinki

JÄSENLEHTI 1/2011 MEDLEMSBLAD

12. VUOSIKERTA

Opintomatkalle osallistuivat Jyrki Kasper, Laura Lehtinen, Katri Liikola, Aksinja Lommi, Maija Nikkanen, Arttu Palmio, Maria Prokhorova, Linda Sointu, Outi Suontausta ja Mariano Vega

Teatterikorkeakoulun tanssitaiteen opiskelijat vierailivat Grand-Popossa

TEATTERIKORKEAKOULUN tanssitaiteen 3. vuosikurssin opiskelijat vierailivat Grand-Popossa ja Villa Karossa 6.–20.12.2010. Matkan tarkoituksena oli mm. syventää kulttuurien tuntemusta ja avartaa tanssikäsitystä.

Lisää matkan herättämiä ajatuksia ja muistoja sivulla 8.

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä tukea Villa Karon toiminnalle

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ on myöntänyt Villa Karon Ystävät ry:lle huomattavan valtionavustuksen käytettäväksi kulttuurikeskus Villa Karon toimintaan vuonna 2011.

Svenska kulturfonden på besök i Grand Popo

BOR DET EN särskild kreativitet i mötet med en annan kultur? **Akseli Gallen-Kallela** åkte på sin tid ännu längre än de sedvanliga Parisresenärerna; hans Afrikaresa 1909-11 resulterade i nya uttryck och annorlunda kolorit. Hundra år senare är Afrika välbekant i Finlands konstnärskretsar tack vare Villa Karo.

Svenska kulturfonden har funnits bland finansiärerna ända från starten. Villa Karos första stipendiatar var författaren **Vivi-Ann Sjögren**, och bland de första besökarna fanns Svenska kulturfondens dåvarande ordförande, minister **Pär Stenbäck**. När centret nu firar tioårsjubileum hörsammade kulturfonden en inbjudan att se vad Villa Karo är och har blivit. Vi som i dag leder fonden, styrelseordförande **Björn Teir** och undertecknad reste i november 2010 till Grand Popo. Med på resan följde **Carina Geber-Teir** och Pär Stenbäck.

Svenska kulturfondens delegation, Juha Vakkuri samt "överprästen" i Ouidah.

- Tio år har gått sedan jag första gången besökte nygrundade Villa Karo. Det är trevligt att se hur verksamheten utvecklats och stabiliserats under dessa år, summerar Stenbäck, som i dag är en av Villa Karos understödjande medlemmar. Under den vecka vi vistades i Grand-Popo sjöd Villa Karo av aktivitet. Vi kunde följa bygget av Kaleva-

la-utställningen, där för oss finländare välbekanta klassiska målningar med Kalevalamotiv gick i dialog med nutida afrikanska konstnärers tolkningar av vår nationalmyt. Det finländsk-afrikanska perspektivet fördjupades ytterligare genom ett urval Gallen-Kallela reproduktioner.

Lördagens konsert, en månatligen återkommande händelse, fyllde trädgården med ett par tusen åhörare. Av dem utgjorde vi européer en handfull, några ”finska pinnar” i ett böljande publikhav. Också musikerna kom från regionen. De här fina evenemangen visade hur det kulturutbud som Villa Karo fritt erbjuder har lett till att byborna rör sig hemvant på området. Villa Karo är lokalbefolkningens kulturscen som samtidigt erbjuder byborna möjlighet att bekanta sig med andra kulturer.

I ett kulturellt avseende är Afrika ett *terra incognita* för de flesta finländare. Att under några veckors tid bo och arbeta i Afrika, kan det göra skillnad? Många stipendiater har genom sin konst visat att så är fallet. Det gällde också oss kortvariga besökare.

- Min första kontakt till Benin och denna del av Västafrika var på många sätt berörande. Jag hoppas att alla som vistas en period i Villa Karo sätter tid och energi på att använda den enastående möjligheten till att knyta kontakter till människor i regionen, säger Björn Teir.

Wivan Nygård-Fagerudd och Georgette

Som yrkesmusiker bär jag själv ännu med mig de musikframträdanden vi fick ta del av under veck-

an. Att höra **Noel Saiziu** och hans band gå lös på sina instrument tydliggjorde hur olika den musikaliska utvecklingen varit på respektive kontinent. Medan vi européer utforskat harmonik och melodik har musiker som Noel, musikalisk mångsysslare i andra generationen, gjort allt som kan göras med rytmer och slaginstrument. Vad kan inte hända när så olika traditioner möts?

Att få se stipendiaternas vardag var värdefullt. Den bild vi fick av den delen av verksamheten var att den fungerat fint i den volym den har i dag. Då vistelsestipendierna är olika långa byts gästerna ut successivt. Att kollektivet är litet gör att alla mer eller mindre automatiskt dras med också i den sociala och kollegiala samvaron.

Jämför man Benin och Finland hittar man många olikheter. En är att det afrikanska samhället handlar mer om kollektivet än om individen. En av stipendiaterna, bildkonstnären **Hannu Palosuo** berättade bland annat att finska konstnärers behov av ensamhet fler än en gång väckt förvåning bland afrikanska kolleger. Att känna särdrag och sociala koder som de här är en grundförutsättning för ett långsiktigt bygge på afrikansk mark. Det är därför oerhört värdefullt att centret personal är afrikansk.

Pär Stenbäck och överprästen i Ouidah

Villa Karo växte i tiderna fram ur **Juha Vakkuris** vision. Genom centret löper i dag otaliga osynliga band mellan Finland och Benin, samtidigt som Villa Karo är djupt rotad i den sandiga jorden vid Guineabuktens strand. Det bådär gott för framtiden.

Wivan Nygård-Fagerudd

Delegationsordförande

Svenska kulturfonden

Pohjois-Afrikassa kuohuu

HARVA, JOS KUKAAN, voi rehellisesti sanoa aavistaneensa mihin Tunisialaisen katukauppiaan itsemurha johtaisi. **Mohamed Bouazizi** löysi itsensä umpikujasta, jossa poliisit jatkuvasti takavarikoivat hänen vihanneksensa ja vaativat lahjuksia koska hänellä ei ollut tarvittavaa myyntilupaa. 17 joulukuuta 2010 henkinen ja fyysinen väkivalta sekä nöyryytys ylittivät rajan ja Bouazizi sytytti itsensä tuleen. Keskitunisialaisen Sidi Bouzidin asukkaat olivat saaneet tarpeekseen, nuoren miehen raju kohtalo, köyhyys, korkea työttömyys, viha presidenttiä, eliittiä ja poliisia kohtaan synnyttivät ensimmäiset mielenosoitukset. Mielenosoitukset levisivät nopeasti lähikaupunkeihin. Poliisi avasi tulen.

Kesti noin kolme viikkoa, että mielenosoitukset levisivät pääkaupungin Tunisin keskustaan. Sinä aikana kymmeniä ihmisiä oli kuollut levottomuuksissa, moni kaupunki kärsinyt mittavia vahinkoja ja presidentti **Ben Ali** käynyt sairaalassa jossa Bouazizin palovammoja hoidettiin. Bouazizi menehtyi saamiinsa vammoihin 4 tammikuuta 2011. Reilu viikko tämän jälkeen tilanne oli äitynyt niin levottomaksi, että Ben Ali vapautti sisäministerin tehtävästään ja yritti rauhoitella kansaa lupaamalla mittavia uudistuksia ja satoja tuhansia uusia työpaikkoja. Koko maahan julistettiin ulkonaliikkumiskielto.

Uhmasin ulkonaliikkumiskieltoa heti sen toisena iltana. Ben Ali piti puheen kansalle jossa ilmoitti, ettei tule asettumaan ehdolle vuoden 2014 presidentinvaaleissa ja jatkoi lupaamalla entistä mittavimpia uudistuksia ja sanavapautta. Asuntomme ohi alkoi ajaa autoja joista ihmiset huutelivat ja heiluttivat lippuja ilmeisen tyytyväisenä presidentin puheeseen. Hetken epäröinnin jälkeen päätimme kämppikseni kanssa lähteä Avenue Habib Bourguiballe, kaupungin pääkadulle, katsomaan mitä tapahtuu. Poliisi tai sotilaat eivät millään lailla puuttuneet siihen, että satoja ihmisiä

kokoontui kadulle. Paikalla oli myös joitain toimittajia videokameroineen. Soitin paikalliselle ystävälleni kysyäkseni mitä mieltä hän oli tästä kaikesta. Selitettyäni tilanteen hän purskahti nauruun, ”ne ovat kaikki Ben Alin palkkaamia näyttelijöitä!” Näyttelijöitä tai ei, selvää lienee kuitenkin se, että tapahtuma oli presidentin viimeisiä epätoivoisia yrityksiä pelastaa nahkansa.

Kuva: Axel Sointu

Seuraavana aamuna Ben Ali hajotti hallituksen, tämä ei auttanut vaan samana päivänä, perjantaina 14. tammikuuta, oli yleislakko koko maassa ja suurin Tunisissa siihen asti järjestetty mielenosoitus. Niin kuin joka kerta aikaisemmin myös tämä mielenosoitus päättyi erittäin väkivaltaisiin yhteenottoihin poliisin ja mielenosoittajien välillä. Koko keskustan yllä leijui kyynelkaasupilvi ja useampi tunisialainen menetti henkensä poliisin luoteihin. Tunisiaan julistettiin poikkeustila, Ben Ali perheineen pakeni maasta ja armeija otti komennon kaduilla. Ulkona ei saanut liikkua yli kolmen hengen ryhmissä ja armeijalla ohjeet ampua jokainen joka ei tottele käskyä.

Kuva: Axel Sointu

Viikonloppu oli erittäin levoton, läpi yön kuului laukauksia ja helikopterit lensivät keskustan yläpuolella kellon ympäri. Ympäri kaupunkia ryöstettiin ja tuhottiin kauppoja, usein polttamalla, mm. päärautatieasema paloi. Joissain lähiöissä ammuttiin summanmutikassa liikkuvista autoista, kenellekään ei saanut avaa ovea. Poliisiin ei missään nimessä voinut luottaa koska suuri osa ongelmien takana olevista henkilöistä oli Ben Alille edelleen uskollisia poliiseja.

Kuva: Axel Sointu

Nyt, kaksi viikkoa myöhemmin tilanne Tunisissa on huomattavasti rauhallisempi, ulkonaliikkumiskielto jatkuu, armeija on osa katukuvaa mutta ihmiset ovat palanneet töihin ja kaupat ovat auki. Välietappi on saavutettu, hyvä niin. Ihmiset tuntevat olevan tietoisia siitä, että paremman huomisen saavuttamiseksi vaaditaan mittavaa panostusta ja motivaatiosta ei ainakaan tunnu olevan puutetta.

Se mikä kuulosti mahdottomalta, on jo tapahtunut Tunisiassa, ja tapahtuu parhaillaan Egyptissä. Toivottavasti pian muuallakin. Alueen matka kohti demokratiaa ja vapaampaa yhteiskuntaa on vasta aluillaan, siinä missä kyynikot jo ampuvat alas toivon paremmasta huomisesta haluan pysyä positiivisena ja jakaa tunisialaisten ystäväni haaveen, että Mohamed Bouazizi ja 200 muuta Tunisialaista eivät kuolleet turhaan kun diktaattori syöstiin vallasta.

Axel Sointu

Tunis, Tunisia

*Axel Sointu toimii Finpron palveluksessa
Tunisiassa. Artikkelit on kirjoitettu 2.2.2011.*

Tanssitaiteen opiskelijat vierailivat Grand-Popossa

Teatterikorkeakoulun tanssitaiteen 3. vuosikurssin opiskelijat vierailivat Grand-Popossa ja Villa Karossa 6.–20.12.2010. Tässä matkan herättämiä ajatuksia ja muistoja.

Tredje årskursens dansstuderande från Teaterhögskolan besökte Grand-Popo och Villa Karo 6–20.12.2010. Nedan följer tankar och minnen från resan.

Tunnelmia Beninistä

MATKAMME TARCOITUKSENA oli mm. syventää kulttuurien tuntemusta ja avartaa tanssikäsitystä. Otimmekin tanssi- ja rumputunteja paikalliselta taiteilija-opettajalta Noël Saizinoulta. Lisäksi syvensimme oppejamme osallistumalla paikallisiin illanviettoihin, joihin olennaisesti liittyy musiikki ja tanssi. Teimme myös retkiä kaupunkeihin Quidah, Porto-Novo, Cotonou ja Come.

Saavuttuamme Grand-Popoon aika tuntui hidastuvan, vaikka meillä oli paljon ohjelmaa ja aktiviteettejä. Ehkä syynä oli osittain se, että olimme aivan uudessa ympäristössä ja poissa Suomen arkirutiineista. Lähdimme Suomesta vuoden pimeimpänä aikana, joten auringon valon vaikutus mieleen ja kehoon oli huomattava. Tuntui luonnolliselta herätä kello seitsemän aamulla auringon nousuun ja vuohien tervehdyksiin. Paikallisten iloiset tervehdykset jo aamusta toivat piristäviä vuorovaikutuksen hetkiä päiviin. Oli helppoa kohdata vastaan tulevat katseet ja hymyt, koska Grand Popon ilmapiiri välittyi avoimena ja ystävällisenä.

Beninissä vallitseva aikakäsitys tuntui erilaiselta Suomeen verrattuna ja kärsivällisyys olikin aluksi koetuksella. Esimerkiksi syömään ei kannattanut mennä nälkäisenä, sillä ruoan tilaaminen

ja saaminen kesti usein yhteensä pari-kolme tuntia. Ruoan odottelu antoi meille kuitenkin hyvän syyn tutustua toisiimme vielä paremmin ja vaihtaa mielipiteitä. Suomeen palasimme epäonneksemme suoraan keskelle jouluhälinää. Oli vaikeaa sopeutua taas hektiseen ja kiireiseen ilmapiiriin kahden viikon tauon jälkeen. Osallistuimme matkan aikana illanviettoihin, joissa tanssi ja musiikki olivat vahvasti läsnä. Muun muassa Porto-Novo kaupungissa saimme kunnian osallistua hautajaisten viettoon. Suomalaisen näkökulmasta tätä tapahtumaa olisi voinut kutsua miksi tahansa muuksi, mutta ei hautajaisiksi. Ihmiset tanssivat, musiikki soi korvia huumaavalla voimakkuudella ja juhlapaikalla vallitsi ilon sekä juhlan ilmapiiri. Villa Karossa vietetty läksiäis-illallisemme huipentui afrikkalaisiin rytmeihin, jotka imaisivat niin lapset kuin aikuisetkin tanssimaan yhdessä. Lämmön, rytmien ja iloisen ilmapiirin ansiosta hikoilimme enemmän kuin koskaan.

Grand-Popo oli meille kuin paratiisi: valkoista hiekkaa, palmuja ja upea meri. Saimme ihailia uskomattoman kauniita auringonlaskuja ilta illan jälkeen. Auringon kadotessa horisonttiin tilalle tuli täydellinen pimeys, vain kuu ja tähdet sekä harvinaiset katulamput valaisivat maata. Grand-Popo on kalastajakylä, rantaa jatkuu loputtomiin ja meren horisontti on päättymätön. Oli ihanaa nukahtaa aaltojen voimakkaaseen pauhuun. Mielessä säilyy myös hyvin kuva lapsista, jotka lukevat pimeän tultua läksyjään lamppujen alla koulun pihalla. Suuren vaikutuksen meihin tekivätkin ihmiset heidän välittömällä olemuksellaan ja asenteellaan. Tuliaisiksi Suomeen toimme afrikkalaisten esineiden ja upeiden kankaiden lisäksi ripauksen Grand-Popo-asennetta.

Maija Nikkanen ja Outi Suontausta

Ett annorlunda flygfält

PÅ TISDAG var det dags att åka iväg från Grand-Popo. **Alphonse** skjutsade oss till Cotonou och vi fick besöka artesan-centret och det libanesiska kebabstället (där vi också ätit den första kvällen) före han förde oss till flygfältet. Alla var litet nervösa eftersom vi kvällen innan fått veta att Paris flygfält var stängt p.g.a. snöstorm.

Att gå på toaletten före vi fick checka in visade sig vara en smula problematiskt, vissa släpptes igenom passkontrollen utan problem, andra fick knipa ihop. Till slut fick vi nog ändå alla gå genom passkontrollen tillsammans med bagaget. I check-in konstaterade vi att väskorna ju inte fick väga över 23kg. Tjänstemannen såg inte road ut av situationen. Några ord på franska och ett brett leende senare blev hans ton varmare. ”Var har ni varit?” undrade han. Vi förklarade att vi besökt Villa Karo i Grand-Popo varav han sken upp och ville veta ifall vi besökt hans hemstad Ouidah, det ligger ju på vägen till Grand-Popo. Det hade vi, vilket han uppskattade stort. Han tyckte att vi skulle komma tillbaka till Benin så snabbt som möjligt, vi fick t.o.m. en personlig inbjudan.

P.g.a. snöproblemen i Europa var flyget förse-
nat men inte ändå annullerat. Eftersom vi inte hade något ställe att åka till för att spendera väntetiden, bestämde vi oss för att sätta oss ner i ett hörn. Efter att även de sista av oss använt slut alla pengarna på något att dricka, gick vi genom pass- och säkerhetskontrollerna till väntesalen.

Passkontrollanten tittade länge och noga på Laura och räckte sedan ut tungan och tittade frågande på henne. Efter en stund insåg hon att han förundrade sig över hennes tungpiercing! Han undrade ifall hennes mamma tycker att det är okej att hon har den och ifall det gör ont att ha den. Efter att Laura gått möttes resten av oss också av en tungvisande passkontrollant.

I säkerhetskontrollen var vi också med om konstigheter. Vissa fick ta med sig sin vattenflaska, andra fick inte. Vissa fick en teatralisk demonstration om hur olika ämnen och föremål kan skada och därför inte får tas med på flyget. Det hindrade däremot inte att andra fick ta med sig av dessa föremål. Laura fick bevisa att hon nog kunde spela på sin djembetrumma då de fyra männen i säkerhetskontrollen plötsligt började sjunga och dansa och bjöd henne att göra likadant.

Att man inte kunde köpa vatten i väntesalen var inte heller egentligen ett problem för med ett leende kommer man långt, även genom säkerhetskontrollen ett par extra gånger.

Att Air France hade en egen säkerhetskontroll före vi äntligen efter 7 timmars väntan fick stiga

ombord planet, var inte så överraskande. Alla väskor öppnades och gicks igenom och varenda en blev kroppsvisiterad. Att ha ett ryskt pass gjorde att man blev utfrågad en hel del medan finska passen underlättade kontrollen betydligt.

6 av 10 somnade redan före planet lyft mot Paris.

Aksinja Lommi och Linda Sointu

African waves

"YOU KNOW it feels that you should ask the permission to enter the water", - my classmate said to me when we were both watching endless chain of waves forcefully approaching the shore and disappearing in fluffy foam. That was the shore of the ocean; to be more precise the coast of Bight of Benin, town of Grand-Popo, state of Benin, Western Africa. Sound of waves is integral part of this town.

It might be because of being born and spending childhood summers on the shore of the lake that being close to the water feels charming and meaningful to me. And I always loved the sea with its salt, depth, scale and motion which the lake never happens to have but now I met the ocean. Indeed the ocean, so powerful that you only dare to love it.

Local people respect and fear to swim in the ocean and only crazy tourists like us couldn't refrain from such excitement. We discovered two kinds of swimming: passive and active. In former one you just sit or lie on the very edge of the shore and let the wave overtake you rolling the body on the sand back and forth to the extent depending on how much efforts you put to resist. On the 7th day of such amusement a few of us plucked up the courage to try active swimming. There was also a certain method: once you cross the line where waves break against the shore all you need to do is just floating on them and not getting further away from the shore. To get back you rely on a wave that brings you forcefully forward and then out of

breath you run out of the water. On the 10th day I broke the rule “Never go swimming alone”. Worth that!

At night things appear to have different meanings and reveal themselves from different sides. How scaring it turned to be to come alone to the beach at a sleepless night especially when you are afraid of darkness. Every rustle and unrecognizable objects at a distance fire vivid imagination in terrifying pictures and images. Somebody said here could be snakes. Sound of waves coming from fathomless darkness magnetize and frighten. Constantly turn back to look. Stop for a moment doubting to go on. Still dare, still walk, still scared, still fascinated. One can see clearly only white crests of the waves. In the darkness they seem more powerful and pushing like the whole water space slightly comes closer to you. And at the same time it feels like it starts a conversation with you.

I was looking at local people and wondering how it feels to be born by the ocean and carry its sound at heart through whole childhood. How it feels to have a friend nearby who is always ready to listen and a master whom never to dare to disturb? It might be blessing to live close to something so incredibly beautiful.

Maria Prokhorova

Ensikertalaisten tunnelmia Grand-Poposta

YÖ ON OLLUT hiostava ja välillä moskiittoverkko lähentelee paljasta ihoamme. Heräämme kirkonkelloihin ja yhä pimeään uuteen päivään. Kellot soivat kirkkaasti. Vielä tunti auringonnousuun – kello on kuusi. Jatkamme loikoilua ja kuuntelemme lintujen heräämistä uuteen aamuun. Lintujen laulu on kovin toisenlainen kuin koto-Suomessa. Eräänkin linnun laulu muistuttaa erehdyttävästi elektronista herätyskelloa. Lempeä tuuli käy sisämaasta. Hiljalleen aamun valo tunkeutuu huoneeseen ikkunaritilöiden läpi.

Nousemme auringon kanssa; aamutoimet ja uinti altaassa. Uusi päivä voi alkaa. Tieltä kuuluu iloisia ääniä ja laulua. Lapset koulupuvuissaan kiihuhtavat kouluihinsa. Kirkonkellot herättivät ilmeisesti heidätkin. Joukosta erottuu pieni poika, jota isommat kiusaavat. Poika itkee – tätä siis tapahtuu täälläkin! Tilanne rauhoittuu yhtä nopeasti kuin alkoikin. Lasten iloiset äänet loittonevat.

Aamiainen hotellimme terassilla, tuoremehu, kahvi, munakas ja hedelmät maistuvat. Aurinko on noussut nopeasti, nyt ei tuulen virettäkään! Kuumaa, ihana aamu. Pian taas tuuli käy mereltä päin ja olo helpottuu. Päätämme kävellä kylätietä Grand-Popon vanhaan keskukseen Gbeconiin. Osan kylästä on meri niellyt. Jäljellä olevat siirtomaa-ajan rakennukset ovat ränsistyneet ja lähes autiot. Menneiden aikojen kauneuden voi silti hyvin aistia. Käymme kylän merikilpikonareservaatissa. Lajia suojellaan keräämällä kilpikonnan munat talteen pedoilta ja hautomalla niitä – arvokasta työtä.

Ennen päivän kuuminta hetkeä on aika palata takaisin. Kävelemme pitkin rantaa, aivan vedenrassassa. Maininkien kuohut kastelevat meidät lähes kokonaan. Ei huolta – täällä lämmin tuuli kuivaa minkä meri kastelee. Sen tietää myös paikallinen possu, jonka näemme kylpevän mainingeissa.

Osa kuitenkin varoa joutumasta meren syövereihin! Kalastajaveneet lähestyvät rantaa. Toivottavasti meri oli heille antelias. Ohitsemme kulkevat ”mammat” tyhjt vadit pään päällä – he menevät noutamaan osansa saaliista.

Hotellimme kohdalla nousemme rannasta. Päivän kuumin hetki on käsillä. On kevyen lounaan ja lepoetken aika. Oi, ihana elämä!

Iltapäivällä kävelemme arvokkaan hitaasti pitkin kylän raittia. Kävelytyyli on paikallisilta omaksummista. Näin hikoilemme edes hiukan vähemmän. Vastaantulevat tervehtivät meitä ystävällisin avoimin katsein. Tämänkin tavan omaksumme heiltä ja vastamme myös hymyillen ”bonjour”. Villa Karon kohdalla poikkeamme tervehtimään siellä olevia. Talon ovet ovat avoinna ja tunnelma on lämmin ja vieraanvarainen. Vaihdamme kuulumiset ja jatkamme matkaamme.

Uteliaina seuraamme kylän arkea. Juomme oluet Maison Blanchen terassilla. Ihailemme pienen sisäpihan kauniita istutuksia. Lähtiessä maksamme liian suurella setelillä. Vaihtorahaa ei löydy, joten Madame pyytää tulemaan toiste maksamaan. Lupaamme tulla seuraavana päivänä. Tätä ei tapahdu Suomessa. Emme vielä ole tiedostaneet, että täällä pienet rahat ovat arvokkaita. Kotimatalla poikkeamme läheiseen ”sekatavarakauppaan”. Yhteisen kielen puuttessa, käväisemme tiskin toisella puolen valitsemassa ostoksemme. Saamme sieltä tarvitsemamme: viiniä, vettä ja ruutuvihon sekä kaupan päälle sen, jo niin tutuksi tulleen, ystävällisen hymyn. Mopotaksi vie takaisin ”kotiin” eli hotelliin. Tässä kuumuudessa sekä ostos että askel painaa.

Illan hämärtyessä istumme hotellihuoneestamme avautuvalla toisen kerroksen verannalla. Tuuli käy yhä mereltä. Yläpuolellamme ullakon lepakot käyvät levottomiksi ja auringon laskiessa ne lähtevät satapäin illastamaan. Alapuolellamme hotellin nurmella vuohet nauttivat jo nurmi-illallistaan. Niinpä mekin suuntaamme illalliselle. Saveurs D’Afrique ja

sen herkulliset ”e crevisset” odottavat. Aterian lisäksi paikka antaa kauniin näkymän kylälle - kunhan valitsee pöydän oikein. Kirkon kellotorni piirtyy terävänä tummenevaa iltataivasta vasten. Toisella puolen on loputon meri ja sen ainainen pauhu. Paikka ei petä nytkään. Täydellinen, esteettinen ja kulinaarinen elämys – kera henkilökunnan ystävällisen hymyn.

On pimeä kun kävelemme hotellia kohden kyläläisinä ja arvokkaan hitaasti. Taskulamppu, ehdottoman tarpeellinen kapine Grand-Popon yössä, valaisee tietämme. Välillä havahdumme tien vieressä istuvista kyläläisistä. Vaihdamme jälleen kohteliaat tervehdykset ”bonsoir”. Hetkellisen valon reitillemme antaa pähkinämyyjän öljylamppu sekä Villa Karon kohdalla oleva katuvalo.

Vuohet lepäävät jo hotellin nurmella, kun nousemme kapeat puuportaat toisen kerroksen huoneeseemme. Merituuli puhaltaa, onneksi, näin vältymme hyttysiltä. Iltatoimet ja Raidsuihke huoneeseen sekä moskiittoverkko vuoteemme ylle. Väsyneinä mutta onnellisina nukahdamme kylän merellisiin ääniin. Aamulla tuuli on kääntynyt.

Lämpö, valo ja Grand-Popon kylä asukkaineen tekivät meihin lähtemättömän vaikutuksen niin kuin myös Villa Karon toiminta ja ystävät siellä.

Johanna & Gustav Rosenberg

Visits at Villa Karo

APART FROM personalities and tourists visiting Villa Karo, other interesting groups like Students, and School children from Cotonou and its surrounding areas like Porto-Novo, Ouidah and Abomey are not left out. A typical busy day for Georgette was on the 23rd of December 2010 when she received a group of students and pupils from College SAINTE MIREILLE in Cotonou led by the School's secretary general Boniface AKOTONDI with 35 students under his care, then another combined group of 150 Students and Pupils of College JULE FERIE and ECOLE LE JOYEAUX LUTIN led by vice principal of the School Mr. Frank ZINSOU. It looked like a pre Christmas party as Georgette had to divide the group into bits to contain the situation especially in the "Petit Musée de la Villa Karo". This was made possible with a helping hand from Miikka PÖRSTI an impeccable CIMO trainee who happened to be around during the period. We receive at least three to five hundred students monthly. We are receiving two hundred students from COLLEGE LE FAUCON based in Calavi, a suburb of Cotonou the 22nd of February 2011.

Kwassi D. Akpladokou (COO)

Palaneen käryä

PALEFACE ON yksi tämän päivän kuumimmista nimistä musiikin saralla. Eikä aivan turhaan:

Mies on tuonut jotain aivan uutta Suomen hip-hopiin ja onnistunut siinä loistavasti. Syksyllä 2010 julkaistu Helsinki - Shangri-La on albumillinen suomeksi sanoitettua hip-hopia, protestilaulua, etnisiä saundeja ja vahvaa kannanottoa maamme nykytilaan.

Radio Helsingissä radiotoimittajana toimiva Paleface kävi keväällä 2010 Grand Popossa stipendiaattina.

Uuden levyn julkaisun ja palkintojen pokkaamisen lomassa hän ehti kuitenkin vastata muutamaaan Jäsenlehden esittämään kysymykseen:

Onnittelut uusista albumeistasi! Millaisia aineksia sait kappaleisiisi Länsi-Afrikasta?

Ensisijaisesti rytmistä maisemaa... Minulle valkeni myös, että haluan tehdä voimakkaan kannanoton suomalaisen yhteiskunnan epäkohdista. Nimenomaan Afrikasta käsin näin koti-Suomen tilan terävimmän.

Kumpi on lähempänä Shangri-La:ta, Helsinki vai Grand-Popo?

Kummassakin on omat haasteensa. Grand Popossa malariasääskiä ja sietämätön helle, Helsingissä pakkasta ja perussuomalaisia.

Mitä jäi käteen reissusta?

Ai, meningokokki-bakteerin lisäksi... :) Rutkasti oivalluksia ja rakennuspalikoita luovaan toimintaan. Paljon taide-esineitä ja musiikkia.

Vastasiko Benin ennakko-odotuksiasi?

Ei afrikkalaiseen mielenmaisemaan tai tapakulttuuriin voi oikeastaan varautua. Vaikka lukisi kirjoja ja haastattelisi kokeneempia, se on kokonaisvaltainen pärytys kaikille aisteille. Totesin vanhan klisheen oikeaksi - kulttuurishokki on stydimpi takaisinpäin tullessa.

Mikä on griotti?

Griotti on yhteisön muisti ja omatunto. Isältä pojalle periytyvä ”runonlaulajan” tehtävä. Griotti laulaa uudet uutistapahtumat, vanhat legendat ja kansanviisaudet. Griot on kuin uutistenlukija aikana ennen joukkoviestimiä. Griot on sosiaalinen kommentoija, siksi sukua hip-hop-MC’lle. Nykyään griot saattaa laulaa hymnejä vaikkapa Beninin

telecom-firmojen toimitusjohtajista tai jalkapallon MM-kisoista!

Oletko suomalainen versio griotista?

Kyllä näin voisi ajatella. Jonkinlainen griotin, kuplettilaulajan ja räppäriin sekoitus. Moderni pelimanni.

Onnistuuko Djemben soitto?

En ole kovinkaan virtuoosimainen rumpali, mutta kyllä kotona on komea burkinafasolaiseen tapaan rakennettu rumpu. Sen teki mulle Frederic Bado, joka rakensi mulle myös ”länsiafrikkalaisen harpun” koran.

Länsi-Afrikassa puhuttava ranska on kovin erikuuloista kuin Ranskassa puhuttava. Kumpi sopii mielestäsi paremmin rap-musiikkiin?

Kaikki kielet taipuvat räppiin, jopa suomi, vaikka alkuvuosina näyttikin pahalta!

Palaneen käryä-albumin kannessa on Cotonoulainen bensa-asema? Onko levynkannella syvempi merkitys, vai vain hyvä kuva?

Rakastan Beatlesin vanhoja levynkansia, jotka ovat täynnä symboliikkaa ja subliminaalista viestintää. Pöydällä on esimerkiksi 15 pulloa, joka on albumin raitojen määrä. Lisäksi kannesta erottuu ”bensis-yrittäjä” Segon puhelinnumero, jonka tämä on kirjoittanut liidulla myyntipöytänsä. Jos siis tiedät oikean suuntanumeron, hän luultavasti vastaa soittoosi!!!

Pulloissa oleva ”kwaio” eli ”äläkäytä” on Nigerian Shelliltä pöllittyä puolivalmista gasoa, jonka voimin kääpiövaltiot Benin ja Togo pitkälti köröttelevät. Lientä ei saisi missään nimessä laittaa mihinkään liikennevälineeseen. Litku on kuitenkin niin halpaa, että on taloudellisempaa ajella sillä ja ostaa jossain vaiheessa uusi menopeli puhkisyöpyneen moottorin tilalle.

Uusi sinkkusi ”Africa corruption” on aika kovaa paatosta korruptiosta ja epäkohdista ympäri Afrikkaa, hypnoottisen rytmin kera. Mistä/miten tämä biisi sai syntynsä?

Niin... Se on ikäänkuin jälkikolonialistisen kehitysavun kritiikki. ”...pumppukaivoi, lumppulaatikoita / orjakaupan reparaatioita...” Luettelen kappaleen kolmossäkeessä maailman pitkäaikaisimpien hallitsijoiden nimiä. Suurin osa heistä on

afrikkalaisia, mutta joukossa on myös Pinochet, Tito, Ceausescu ja hännän huippuna Kekkonen! Nykypäivän suomalainen poliittinen kulttuuri vaalirahakohuineen on Kekkonen ajan jäännöstä.

Pointti on siinä, että eurooppalaisesta näkökulmasta Länsi-Afrikan maat ovat ”kehitysmaita”, joissa on vallalla kurjuus ja kärsimys. Opin kuitenkin, että jatkuvassa puutteessa elävä ihminen onkin kekseliäs, kärsivällinen, oma-aloitteinen ja joviaali. Kaikkea sitä mitä me hyvinvoinnin passivoimat yovot emme ole.

Onko pitkällä tähtäimellä hyvä, että afrikkalaiset tavoittelevat ja jäljittelevät eurooppalaista mallia? Olemmeko me todella oikeassa? Kun iso töpöseli vedetään. Kummat mielestäsi ovat enemmän kusessa? Mun mielestä vastaus on selkeä.

Tapasin Konchi Tankon Grand Popossa ja äänitimme yhteisiä jameja. Biisi on tyypillinen ghanalainen 6/4-osa hauska-rytmi.

Mitä seuraavaksi ja missä?

Hurjasti keikkoja. Tuotan myös parhaillaan Amnesty Internationalin 50-vuotis-juhlalevyä ja loppukeväästä teen oman albumisession. Sen lisäksi toimitan suomalaisen hip-hop-lyriikan antologiaa, joka julkaistaan loppukesästä. Levyt soi Radio Helsingin keskiviikko-illassa. Act Like You Know-ohjelma klo 18-20.

16. helmikuuta julkaistu albumi ”Palaneen käryä» sisältää mm. Vallankäyttöä ja korruptiota ympäri Afrikkaa kritisoivan «Africa corruption»-kappaleen.

Jussi-Pekka Moilanen

Kulttuurivaihto jättää jäljen

Säveltäjä **Osmo Räihälä** ja viulisti **Maria Puusaari** uppoutuivat taiteeseen Beninissä.

GRAND POPO Säveltäjä Osmo Räihälä ja viulisti Maria Puusaari työskentelivät stipendiaatteina Afrikassa pimeimmän talven. Suomalais-afrikkalaisin yhteisvoimin järjestetty uudenvuoden konsertti oli heille työrupeaman huipennus.

Guinean lahden kainalossa on pieni Grand Popon kylä, jonne kirjailija ja Afrikan-matkaaja Juha Vakkuri päätti perustaa suomalais-afrikkalaisen kulttuurikeskuksen. Villa Karo avattiin toukokuussa 2000 ja nyt siellä on työskennellyt ja vierailut jo yli 1 200 suomalaista kulttuurivaikuttajaa. Räihälän ja Puusaaren ensikosketus paikkaan oli marraskuussa 2009 Radion sinfoniaorkesterin (RSO) konsertoidessa Villa Karossa. Räihälä oli tuolloin hoitamassa leipätyötään, hankkeesta kertovan Ylen dokumentin tuottajana. Vuoden kuluttua pariskunta palasi Grand Popoon työskentelemään stipendiaatteina. Benin tarjoaa oivalliset puitteet kulttuurivaihtoon. Voodoouskonnon kehtona ja rikkaan musiikkiperintensä vuoksi Benin on kulttuurillisesti yksi Länsi-Afrikan kiinnostavimmista maista. Demokratiassa elävä maa on 50 vuoden itsenäisyytensä aikana myös välttynyt levottomuuksilta. Villa Karossa Räihälä on saanut kaipaamansa työskentelyrauhan ja pystynyt uppoutumaan säveltämiseen. Puusaari on ollut vapaa RSO:n tiukasta keikka- ja harjoitusaikataulusta. Luonto on tarjonnut inspiroivan ympäristön soittamiselle.

Osmo Räihälä ja Maria Puusaari

”Kun rupesin harjoittelemaan Beethovenin so-
naattia, huomasin, että luontokuvauksiin sai aivan
erilaisen kosketuksen kuin normaalissa työpaikas-
sani Kulttuuritalon kellarissa”, Räihälä sanoo. Sa-
mainen lintukonsertti on inspiroinut tällä kertaa
filmimusiikin parissa työskennellyttä Räihälää.
”Täkäläiset linnut ovat suulasta väkeä. Ne kiusasi-
vat minua pitkin aamuyötä. Kuuntelin niiden orna-
mentteja ja improvisointia, ja notatoin siitä Mari-
alle sooloteoksen”, säveltäjä kertoo.

Viuluteos, La Trace de Karo, sai kantaesityk-
sensä uudenvuoden konsertissa, joka oli ainutlaa-
tuinen koko kylän historiassa. Siellä kahdeksan-
henkinen suomalais- beniniläinen orkesteri villitsi
tuhatpäisen yleisön. Ohjelmiston spektri oli laa-
ja; jenkka, rock, afro, nykymusiikki ja flamenco
sulassa sovussa. Puusaari nostaakin yhteistyön
matkan tärkeimmäksi anniksi. ”Tein musiikkia
flamencotanssija **Katja Lundénin** uuteen koreo-
grafiaan, jossa perkussiot soitti beniniläinen tanssi-
ja-muusikko Noël Saïzonou — minulle täysin uu-
si päänaavaus, jota ei Suomessa olisi tapahtunut”,
Puusaari sanoo. Saïzonou pisti viulistin taidot ko-
etukselle. ”Saïzonou sävelsi minulle biisin, joka
oli sekoitus jazzia ja afroa. Jouduin soittamaan
jazzsooloja afrikkalaisiin rytmeihin. Kahdeksan
muusikon esittämänä se oli konsertissa upea ko-
kemus. Treenasimmekin keikkaa varten erittäin
tiivitä sessioita”, hän lisää. Kulttuurit liikkuvat
ihmisten mukana. Niin on ollut aina. Suuri muut-
toliike kävi jo orjien mukana

– Benin oli yksi orjakaupan keskuksista. Salsan
rytmit ovat lähtöisin Beninistä, bluesin juuret
Malista ja koko amerikkalaisen musiikin pohja on
Länsi-Afrikassa. Nyt tuo musiikki on kiinteänä os-
ana skandinaavista kulttuuriamme. Tämän muutto-
liikkeen ja vuorovaikutuksellisuuden havaitsemi-
nen jätti Puusaaren ja Räihälään lähtemättömän
jäljen, aivan kuten he jättivät oman kulttuurijalan-
jäлкensä Beniniin.

Dokumentti RSO:n vierailusta on nähtävissä Ylen
Elävässä arkistossa:

[http://teema.yle.fi/ohjelmat/
juttuarkisto/afrikan-sinfonia](http://teema.yle.fi/ohjelmat/juttuarkisto/afrikan-sinfonia)

Tommi E. Virtanen

Terveiset sieltä jostain

Gonzo-journalistit (GJ) saivat yllätyksekseen yhteyden Villa Karon toiminnanjohtajaan Juha Vakkuriin (JV) ”siellä jossain”, eli kun hän oli lähdössä Guinean Conakrysta Sierra Leonen pääkaupunkiin Freetowniin.

GJ: Kummassa on tylsempää Conakryssa vai suomalaisella hautausmaalla?

JV: Olen aina tykännyt hautausmaista. Maanpäällistä elämää Conakryssa on kyllä enemmän. Varsinkin afrikkalaisissa häissä, joita seuraan parasta aikaa. Kaksi bändiä soittaa kilpaa. Samanaikaisesti. Ja naiset ovat parhaimmissaan.

GJ: Taitaa olla melkoinen afrikkalaisten peruukien kavalkadi?

JV: On täällä onneksi myös melkein kaljuja ja hyvin lyhythiuksisia naisia.

GJ: Ei mitään muuta kotiin kerrottavaksi?

JV: Että hengissä ollaan.

GJ: Onko mitään sellaista tapahtunut mikä oikeuttaisi sinut titteliin ”myöhempien aikojen Indiana Jones”?

JV: Tuskin. Lukion arkeologian kurssi oli niin lyhyt.

GJ: Kerro jotain. Anna viiden pisteen vinkki.

JV: Toyota Land Cruiser, puupenkit, 15 aikuista, 4 lasta ja 300 kg sokeria. Plus kattotelineellä 200 kg lisää sokeria ja matkatavarat. Apumiehet roikkuvat takapuskurilla ja yksi istui konepellillä.

GJ: Olitko itse mukana vai ihailtko vierestä?

JV: Mukana. Selkä alkaa pikkuhiljaa toipua. 114 km yhdeksässä tunnissa, sademetsän halki.

GJ: Mika oli pyttymäisintä (niin kuin sinä sievis-tellen sanoisit)?

JV: Kun metalliputki yritti työntyä kylkiluiden väliin. Panin karttakansion väliin. Kartasto meni rikki, mutta itse olen ehjä, toistaiseksi.

GJ: Mitään mistä kiität vodun- tai muita jumalia?

JV: Vaikka kuinka paljon. Guinea-Bissaun superhyvät nettiyhteydet. Tomaatti-aperitiivi Conakryssa.

GJ: Kihlauksesi rosee-viinin kanssa on näköjään purkautunut?

JV: Ei,ei, tiemme ovat erkaantuneet vain tilapäisesti.

GJ: Onko tapahtunut mitään jota ilman olisit voinut elää?

JV: Ihan kaikkien poliisien ja sotilaiden tietarkastuksia en jää kaipaamaan.

GJ: Mutta kukaan ei ole tökännyt sinua konepis-toolille rintaan.

JV: Casamancen (Etelä-Senegalissa) sotilaat sormeilivat aseitaan kyllä vähän turhan hermostuneesti. Siellä on ollut levotonta viimeiset 20 vuotta.

GJ: Onko tullut telттаilluksi?

JV: Ei vielä, mutta onhan tässä vielä mahdollisuuksia. Olen kyllä vähän turhan vanha partiopojaksi.

GJ: Nytkö vasta tajusit sen?

JV: Tyhmästä päästä kärsii koko kroppa.

GJ: Ja naurettava kärrytelineesi, vieläkö on mukana?

JV: Jäi Guinea-Bissauhin, ei kestänyt.

GJ: Miksi pirussa sun pitää matkustaa yksin?

JV: Hilpeä vastaus: Kiva olla hyvässä seurassa. Vakava vastaus: En uskaltaisi ottaa vastuuta edes mukaan yllyttämisestä tällaisen reissun kohdalla.

GJ: Jos kaikista Jumalan luomista sinun olisi ollut pakko ottaa järjettömälle reissullesi mukaan joku, kuka se olisi ollut?

JV: Onhan niitä hyviä kandidaatteja, säveltäjistä omaan perheeseen. Yksi parhaista olisi voinut olla Linda S, partiojohtaja, ja Old Africa Hand.

GJ: Ja kirja edistyy? Onko sillä jo nimeä?

JV: Mein Tsemp.

Nousevaa Grand Popoa

VILLA KARON YSTÄVÄT r.y.
VILLA KAROS VÄNNER r.f.

Toiminnanjohtaja / Verksamhetsledare
Juha Vakkuri puh/tel 09-2783 898
Järjestösihteeri / Organisationssekreterare
Anna Puhakka puh/tel 09-2783 845

HALLITUS / STYRELSE

Pj/Ordf Jouko Koskinen, jouko.koskinen@heureka.fi
Vpj Matti-Juhani Karila,
matti-juhani.karila@luukku.com
Maria Björnberg-Enckell, maria.bjornberg@dlc.fi
Saara Juvonen, saarajuvonen@gmail.com
Matti Remes, matti.remes@mangomedia.fi
Juha Vakkuri, juha.vakkuri@villa-karo.org

Osoite / Adress:
Annankatu 31-33 E 67 / Annegatan 31-33 E 67
00100 Helsinki / 00100 Helsingfors
Puh / Tel 09-2783 898
E-mail: villakaro@villa-karo.org
www.villa-karo.org

TUKITILI / STÖDKONTO:
NORDEA 101930-209578

Jäsenmaksu/medlemsavgift 175 euroa/euro vuosi /år

JÄSENLEHTI / MEDLEMSBLAD

Toimituksen osoite kuten yllä
Redaktions adress som ovan
Toimittajat / redaktörer
Kristian Vakkuri Puh / Tel 050-3386 918
Jussi Moilanen Puh / Tel 045-1102 229
E-mail: jasenlehti@hotmail.com
Painopaikka Kopio Niini Oy
ISSN 1796-7554